

TER BESLUITVORMING

Directie Bedrijfsvoering

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

TER BESLISSING

Datum

23 december 2023

Kenmerk

PSG-DB / 26061157

Kopie aan

Bijlage(n)

2

Parafenroute

nota

Toelichting op Rapportage naar aanleiding van
motie 21: gebruik afkomstgerelateerde gegevens
in EZK verwerkingen

Aanleiding

In het debat van 19 januari 2021 over het rapport 'Ongekend Onrecht' van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) is bij motie van het lid Marijnissen (SP) c.s. verzocht om "een voorstel te doen hoe overal binnen overheidsinstellingen vervuilde data, risicomodellen en het gebruik van nationaliteit worden opgeruimd". Het lid Klaver (GroenLinks) c.s. heeft gevraagd om hierbij niet alleen te kijken naar nationaliteit, maar ook etniciteit en geboorteplaats. Als hierna over 'motie 21' wordt gesproken, dan worden voornoemde moties bedoeld.

Geadviseerd besluit

Met deze nota wordt uw akkoord gevraagd om de Kamerbrief en onderliggende rapportage te verzenden aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

Proces

- Het project om motie 21 uit te voeren is na een voorbereidingsfase gestart in juli 2021 met het verzenden van een aanschrijving vanuit de departementale Chief Informatie Officer (CIO). Daarbij zijn de diensten van EZK aangeschreven met het verzoek om een contactpersoon aan te leveren en een inventarisatie uit te voeren naar verwerkingen van persoonsgegevens waarbij afkomst gerelateerde persoonsgegevens worden gebruikt.
- Onder coördinatie van CIO EZK is in de periode Q3 2021 tot Q3 2022 door de organisatieonderdelen van EZK gewerkt aan de uitvoering van motie

21¹. Dit houdt in dat zij zelf hun gebruik van afkomstgerelateerde indicatoren hebben geïnventariseerd, hiervan de rechtmatigheid en behoorlijkheid hebben beoordeeld en, als hier bevindingen (ofwel onrechtmatigheden en/of onbehoorlijkheden) uit zijn gekomen, dit op hebben geruimd. Dit laatste is niet van toepassing gebleken voor EZK.

- Om hen hierin te ondersteunen zijn de CIO's van de organisatieonderdelen door CIO EZK voorzien van een vragenlijst inclusief toelichting, definities, instructies en een invulformat. Verder zijn met de organisatieonderdelen gesprekken gevoerd voor verdere begeleiding.
- De uitkomsten van de uitvoering van motie 21 zijn door elk organisatieonderdeel of directie in het invulformat verwerkt. Deze formats vormen samen de basis van de rapportage en Kamerbrief. Ter kwaliteitsborging zijn de organisatieonderdelen gevraagd de invulformats aan te leveren met een akkoord op minimaal MT-niveau.

Ontwikkelingen

- Tijdens de uitvoering van motie 21 is door het lid van Baarle c.s. een motie ingediend die vraagt om op de uitkomsten van de uitvoering van motie 21 een externe toets uit te voeren². Ondanks dat deze motie niet is aangenomen, heeft de staatssecretaris van BZK aangegeven de mogelijkheden voor een externe toets te verkennen met de Auditdienst Rijk.³

Toelichting

a. Draagvlak politiek

Op 25 mei 2022 heeft BZK een technische briefing georganiseerd en is zij in gesprek gegaan met de Kamerleden van de commissie Digitale zaken. Het doel hiervan was om de context van de uitvoering van motie 21 beter in perspectief te plaatsen en in te gaan op de technische aspecten van de uitvoering. Daarnaast werd hier de tweede voortgangsrapportage (met de algehele voortgang van de uitvoering van motie 21) toegelicht. Merkbaar tijdens dit debat was dat de Kamerleden vooral geïnteresseerd zijn in algoritmes en het algoritmeregister. Daarnaast werd twijfel geuit bij het zelf uitvoeren van motie 21. Dat laatste is terug te zien in voornoemde motie van het lid van Baarle c.s., die vraagt om een externe toets op de uitkomsten van de uitvoering van motie 21.

b. Afstemming (intern en interdepartementaal)

Interdepartementaal wordt periodiek afgestemd over de voortgangsrapportages, onder coördinatie van CIO Rijk. Er zijn twee voortgangsrapportages met de Kamer gedeeld. Begin 2023 staat de derde, tevens laatste, gepland.

Intern is de uitvoering van motie 21 gecoördineerd door CIO EZK. De CIO's van de verschillende organisatieonderdelen hebben zorggedragen voor de uitvoering van de inventarisatie en beoordeling. De rapportage, gebaseerd op de input, is aan de organisatieonderdelen voorgelegd voor een check op feitelijk onjuistheden

¹ Het ministerie van EZK heeft er voor gekozen de uitvoerende organisaties en agentschappen die direct onder het domein van EZK vallen binnen de scope te plaatsen als ook alle zelfstandig bestuursorganen (ZBO's) die vallen onder de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen.

² Kamerstukken II 2021/22, 26643, nr. 827.

³ Kamerstukken II 2021/22, 26643, nr. 855.

en eventuele wijzigingsvoorstellen. De bijgevoegde versies zijn het resultaat hiervan.

Kenmerk
PSG-DB / 26061157

c. Toezeggingen

Op 6 januari 2022 is bij Kamerbrief van BZK het plan van aanpak voor de uitvoering van motie 21 door EZK bijgevoegd. Hier zegt u toe om de Kamer van terugkoppeling te voorzien van de uitvoering van motie 21. Deze toezegging wordt met de bijgevoegde Kamerbrief en rapportage afgedaan. Er worden geen nieuwe toezeggingen gedaan.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.